

5

MAPEH

(Arts)

Unang Markahan

Isinasaad sa Batas Republika 8293, Seksiyon 176 na: Hindi maaaring magkaroon ng karapatang-sipi sa anomang akda ang Pamahalaan ng Pilipinas. Gayumpaman, kailangan muna ang pahintulot ng ahensiya o tanggapan ng pamahalaan na naghanda ng akda kung ito ay pagkakakitaan. Kabilang sa mga maaaring gawin ng nasabing ahensiya o tanggapan ay ang pagtakda ng kaukulang bayad.

Ang mga akda (kuwento, seleksiyon, tula, awit, larawan, ngalan ng produkto o brand name, tatak o trademark, palabas sa telebisyon, pelikula, atbp.) na ginamit sa modyul na ito ay nagtataglay ng karapatang-ari ng mga iyon. Pinagsumikapang matunton ang mga ito upang makuha ang pahintulot sa paggamit ng materyales. Hindi inaangkin ng mga tagapaglathala at mga may-akda ang karapatang-aring iyon. Ang anomang gamit maliban sa modyul na ito ay kinakailangan ng pahintulot mula sa mga orihinal na may-akda ng mga ito.

Walang anomang parte ng materyales na ito ang maaaring kopyahin o ilimbag sa anomang paraan nang walang pahintulot sa Kagawaran.

Ang modyul na ito ay nagtataglay ng mga pangunahing impormasyon at gabay sa pag-unawa ng mga Most Essential Learning Competencies (MELCs). Ang higit na pag-aaral ng mga nilalaman, konsepto at mga kasanayan ay maisasakatuparan sa tulong ng K to 12 Learning Materials at iba pang karagdagang kagamitan tulad ng work-sheets/activity sheets na ipagkakaloob ng mga paaralan at/o mga Sangay ng Kagawaran ng Edukasyon. Magagamit din ang iba pang mga paraan ng paghahatid kaalaman tulad ng Radio-based at TV-based Instructions o RBI at TVI).

CLMD CALABARZON

Arts

Ikalimang Baitang

Regional Office Management and Development Team: Job. S. Zape, Jr., Leonardo C. Cargullo, Romyr L. Lazo, Fe M. Ong-Ongowan, Lhovie A. Cauilan, Ephraim L. Gibas, Rena Mae D. Macabebe

Schools Division Office Management Development Team: Mario B. Maramot, Vincent Emmanuel L. Ilagan, Henry P. Contemplacion, Erickson T. Gutierrez, Mae Bernadine A. Romano, Bienvenido H. Caponpon Jr., Marie-Sol V. Butial, Marciano V. Valles, Grace M. Largo, Bernadette B. Celis, Trixiel B. Valvieja, Elizalde L. Piol, Gian Carlo C. Villagrancia, Niña Grace T. Aquino, Lea Bernadette P. de Leon, Virgin Kathleen D. Cupo

MAPEH-Arts Ikalimang Baitang
PIVOT 4A Learner's Material
Unang Markahan
Unang Edisyon, 2020

Inilathala ng: Kagawaran ng Edukasyon Rehiyon IV-A CALABARZON
Patnugot: Wilfredo E. Cabral
Pangalawang Patnugot: Ruth L. Fuentes

Gabay sa Paggamit ng PIVOT 4A Learner's Material

Para sa Tagapagpadaloy

Ang modyul na ito ay inihanda upang makatulong sa ating mga mag-aaral na madaling matutuhan ang mga aralin sa asignaturang **MAPEH - Arts**. Ang mga bahaging nakapaloob dito ay sinigurong naayon sa mga ibinigay na layunin.

Hinihiling ang iyong paggabay sa ating mga mag-aaral para sa paggamit nito. Malaki ang iyong maitutulong sa pag-unlad nila sa pagpapakita ng kakayahang may tiwala sa sarili na kanilang magiging gabay sa mga sumusunod na aralin.

Para sa Mag-aaral

Ang modyul na ito ay ginawa bilang tugon sa iyong pangangailangan. Layunin nitong matulungan ka sa iyong pag-aaral habang wala ka sa loob ng silid-aralan. Hangad din nitong madulutan ka ng mga makabuluhang oportunidad sa pagkatuto.

Ang sumusunod ay mahahalagang paalala sa paggamit ng modyul na ito:

1. Gamitin ang modyul nang may pag-iingat. Huwag lalagyan ng anomang marka o sulat ang anomang bahagi nito. Gumamit ng hiwalay na papel sa pagsagot sa mga gawain sa pagkatuto.
2. Basahing mabuti ang mga panuto bago gawin ang bawat gawain.
3. Maging tapat at mayroon ng integridad sa pagsasagawa ng mga gawain at sa pagwawasto ng mga kasagutan.
4. Tapusin ang kasalukuyang gawain bago pumunta sa iba pang pagsasanay.
5. Pakibalik ang modyul na ito sa iyong guro o tagapagpadaloy kung tapos nang sagutin ang lahat ng pagsasanay.

Kung sakaling ikaw ay mahirapang sagutin ang mga gawain sa modyul na ito, huwag mag-aalinlangang konsultahin ang iyong guro o tagapagpadaloy. Maaari ka ring humingi ng tulong sa nanay o tatay, o sa nakatatanda mong kapatid o sino man sa iyong mga kasama sa bahay na mas nakatatanda sa iyo. Laging itanim sa iyong isipang hindi ka nag-iisa.

Umaasa kami na sa pamamagitan ng modyul na ito, makararanas ka ng makahulugang pagkatuto at makakukuha ka ng malalim na pang-unawa sa kaugnay na mga kompetensi sa MELC. Kaya mo ito!

Mga Bahagi ng PIVOT 4A Modyul

	Bahagi ng LM	Nilalaman
Panimula (Introduction)	Alamin	Ang bahaging ito ay naglalahad ng MELC at ninanais na outcome ng pagkatuto para sa araw o lingo, layunin ng aralin, pangunahing nilalaman at mga kaugnay na halimbawa para makita ng mag-aaral ang sariling kaalaman tungkol sa nilalaman at kasanayang kailangan para sa aralin.
	Suriin	
Pagpapaunlad (Development)	Subukin	Ang bahaging ito ay nagtataglay ng mga aktibidad, gawain at nilalaman na mahalaga at kawili-wili sa mag-aaral. Ang karamihan sa mga gawain ay umiinig sa mga konseptong magpapaunlad at magpapahusay ng mga kasanayan sa MELC. Layunin nito na makita o matukoy ng mag-aaral ang alam niya, hindi pa niya alam at ano pa ang gusto niyang malaman at matutuhan.
	Tuklasin	
	Pagyamanin	
Pakikipagpalihan (Engagement)	Isagawa	Binibigyang pagkakataon ang mag-aaral sa bahaging ito na makisali sa iba't ibang gawain at oportunidad sa pagbuo ng kanilang mga Knowledge Skills at Attitudes (KSA) upang makahulugang mapag-ugnay-ugnay ang kaniyang mga natutuhan pagkatapos ng mga gawain sa Pagpapaunlad o D. Inilalantad ng bahaging ito sa mag-aaral ang totoong sitwasyon/gawain sa buhay na magpapasidhi ng kaniyang interes upang matugunan ang inaasahan, gawing kasiya-siya ang kaniyang pagganap o lumikha ng isang produkto o gawain upang ganap niyang maunawaan ang mga kasanayan at konsepto.
	Linangin	
	Ilangkop	
Paglalapat (Assimilation)	Isaisip	Ang bahaging ito ay maghahatid sa mag-aaral sa proseso ng pagpapakita ng mga ideya, interpretasyon, pananaw, o pagpapahalaga upang makalikha ng mga piraso ng impormasyon na magiging bahagi ng kaniyang kaalaman sa pagbibigay ng epektibong repleksiyon, pag-uugnay o paggamit sa alinmang sitwasyon o konteksto. Hinihikayat ng bahaging ito ang mag-aaral na lumikha ng mga estrukturang konseptuwal na magbibigay sa kaniya ng pagkakataong pagsama-samahin ang mga bago at lumang natutuhan.
	Tayahin	

Ang modyul na ito ay nagtataglay ng mga pangunahing impormasyon at gabay sa pag-unawa ng mga Most Essential Learning Competencies (MELCs). Ang higit na pag-aaral ng mga nilalaman, konsepto at mga kasanayan ay maisasakatuparan sa tulong ng K to 12 Learning Materials at iba pang karagdagang kagamitan tulad ng worksheets/activity sheets na ipagkakaloob ng mga paaralan at/o mga Sangay ng Kagawaran ng Edukasyon. Magagamit din ang iba pang mga paraan ng paghahatid kaalaman tulad ng Radio-based at TV-based Instructions o RBI at TVI.

CLMD CALABARZON

PIVOT 4A CALABARZON

Pagdiriwang ng Pistang Pilipino

Aralin

I

Matutuhan mo sa araling ito ang tungkol sa pagdiriwang ng pistang Pilipino. Pagkatapos nito, inaasahang natutukoy mo ang mga pangyayari, kaugalian at kultura na impluwensiya ng mga mananakop na dumating sa ating bansa sa pamamagitan ng pakikipagkalakalan.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Plastic vase

Mga kagamitan

2 basyong plastik na bote (1 1.5L at 1 mismo)

Acrylic paint (puti at isang de-kulay)

Cutter o gunting

Glue gun at stick glue

Liha

Paint brush

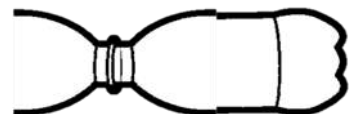
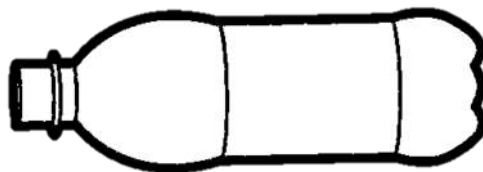
Pamamaraan

Para sa 1.5L na bote

Gupitin ang itaas at ibabang bahagi ng bote. Tingnan ang larawan sa kanang bahagi.

Para sa Mismo na bote

1. Gupitin lamang ang ibabaw na bahagi. Maaring lagyang ng alon-alon na disenyo o anumang disenyo na nais mo.
2. Pagdikitin ang itaas at ibabang bahagi ng ginupit na 1.5L na bote gamit ang glue stick.
3. Idikit ang pinutol na itaas na bahagi ng mismo sa bibig ng 1.5L.
4. Kulayan ito ng puting pintura at patuyuin.
5. Lihahin ang bote.
6. Kulayan ng paborito mong kulay.
7. Lagyan ng disenyo sa pamamagitan ng paglalagay ng iba't ibang linya, hugis at espasyo.
8. Patuyuin at lagyan ng bulaklak. Idisplay sa inyong sala.

E

Ang Pilipinas ay sinakop ng maraming dayuhan dahilang kung bakit marami tayong iba't ibang kaugalian, pagkain, kasuotan, wika at kultura na impluwensya ng mga mananakop.

Ilan dito ay ang mga pistang ipinagdiriwang sa iba't ibang lugar at probinsya sa Pilipinas tulad ng Pista ng Paru-paro ng Cavite, Anilag Festival ng Laguna, Sublian Festival ng Batangas, Gigantes Festival ng Rizal at Pahiyas Festival ng Quezon.

Itinatampok dito ang pagpapasalamat at pagpaparangal sa mga santo gayundin ang pagpapakita at pagpapakilala ng mga pangunahing produkto ng kanilang bayan.

Ang mga ito ay ilan lamang sa mga ipinamanang kultura sa atin ng mga nandayuhan dito sa ating bansa na nararapat nating pagyamanin at ipagmalaki.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Piliin ang letra ng tamang sagot. Isulat ito sa iyong kuwaderno.

1. Tuwing ika-16 ng Agosto ay naghahanda ng napakaraming pagkain ang pamilya Reyes. Maraming lechon, caldereta, adobo at iba pa ang makikita sa kanilang mesa. May makukulay rin na banderitas ang makikita sa labas ng kanilang tahanan. Anong pagdiriwang mayroon sa araw na iyon?
  - a. Bagong Taon
  - b. Mahal na Araw
  - c. Pasko
  - d. Pista
2. Alin sa mga sumusunod na sitwasyon ang nagpapakita ng pagiging magalang?
  - a. Paghalik sa kamay ng mga nakatatanda
  - b. Pakikipag-unahan sa pila ng mga nakatatanda
  - c. Pagtulak sa inaakay
  - d. Pagdadabog kapag inuutusan

3. Anong pagdiriwang ang isinasagawa sa Rosario, Batangas tuwing ika-9 ng Hunyo?
- Anihan Festival
  - Calacatchara Festival
  - Maliputo Festival
  - Sinukmani Festival
4. Alin sa mga sumusunod ang naging impluwensiya ng mga Intsik sa mga Pilipino?
- Pagkain ng hamburger at spaghetti
  - Pagkain ng pansit
  - Pagsusuot ng pantalon
  - Pagkakaroon ng pamahalaan
5. Bilang isang Pilipino, paano mo maipakikita ang pagpapahalaga sa sariling tradisyon at kultura?
- Ikahiya ito
  - Magsawalang-kibo na lamang
  - Pagtawanan ng tradisyon at kultura ng ibang bayan
  - Taas-noo itong ipagmalaki kahit saang lugar ka magpunta

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Isulat ang letra ng Pista mula sa Hanay B sa patlang ng mga lugar kung saan ito ipinagdiriwang na nakasulat sa Hanay A. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Hanay A

____ 1. Batangas

____ 2. Rizal

____ 3. Laguna

____ 4. Cavite

____ 5. Quezon

Hanay B

A. Paru paru Festival

B. Pahiyas

C. Anilag

D. Sublian

E. Gigantes

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Isulat ang salitang TAMA sa patlang kung tama ang sumusunod na pangungusap at MALI kung hindi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- ____1. Maraming dayuhan ang nandayuhan sa Pilipinas upang mangalakal.
- ____2. Ipinamana sa atin ng mga Hapones ang pagkain ng pansit.
- ____3. Ang pista ay pamana ng mga Espanyol sa mga Pilipino.
- ____4. Pumapangit ang iyong iginuhit kung ito ay kukulayan at lalagyan ng iba't ibang uri ng guhit.
- ____5. Mabuting may kasamang mas nakatatanda sa paggawa ng gawain sa sining.

Paglikha ng Larawan Gamit ang Cross Hatching at Contour Shading

Aralin

Pag-aaralan mo ngayon ang tungkol sa paraan ng paglikha ng tatlong dimensyunal na larawan gamit ang cross hatching at contour shading na nakakatulong upang mabigyang diin ang mga bahagi ng likhang guhit patungkol sa mga sinaunang bagay tulad ng banga na nagpapakita ng mayamang kultura ng mga sinaunang Pilipino.

Masdan ang mga sumusunod na larawan ng banga o tapayan sa ibaba at tukuyin kung ito ba ay Sinauna o Makabagong disenyo ng likhang-sining. Gawin ito sa inyong sagutang papel.

1.

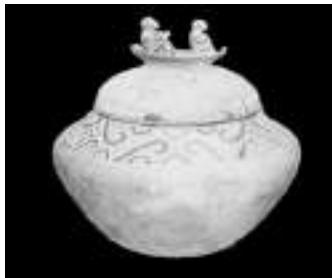
2.

3.

4.

5.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sundin ang mga sumusunod na hakbang.

BANGANG GINAMITAN NG CROSS-HATCHING AT CONTOUR SHADING

Kagamitan:

Lapis na maitim

Bond paper o anumang malinis na papel

Hakbang sa paggawa:

1. Kumuha ng bond paper o anumang malinis na papel. Tingnan ang mga halimbawang larawan ng banga sa modyul o sa internet.
2. Matamang pagmasdan ang mga ito at iguhit sa papel gamit ang lapis.
3. Gamitin ang pamamaraang cross-hatching at contour shading. Tiyaking naipapakita ang detalye ng disenyo ng bawat banga.
4. Ipakita rin ang balance ng bawat banga. Ito ba ay symmetrical o asymmetrical?

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Tukuyin kung Tama o Mali ang sumusunod na pangunugusap. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Sa pamamagitan ng contour shading at cross hatching ay nabibigyan ng ilusyon ng lalim, kapal at tekstura ang larawang iginuguhit.
- _____ 2. Nakakatulong ang cross hatching at contour shading sa pagbibigay ng natatanging diin ang natatanging disenyo ng mga bagay na iginuguhit.
- _____ 3. Sa Pormal na Balance makikita na ang parehas na bahagi ay mayroon parehas na disenyo.
- _____ 4. Sa pakikipagkalakalan ng mga sinaunang Pilipino sa mga Kastila natin nakuha ang sining ng paggamit at paggawa ng mga banga o tapayan.
- _____ 5. Maipapakita ang contour shading sa pamamagitan ng paulit-ulit na pagguhit ng ekis sa gilid ng larawang iginuguhit.

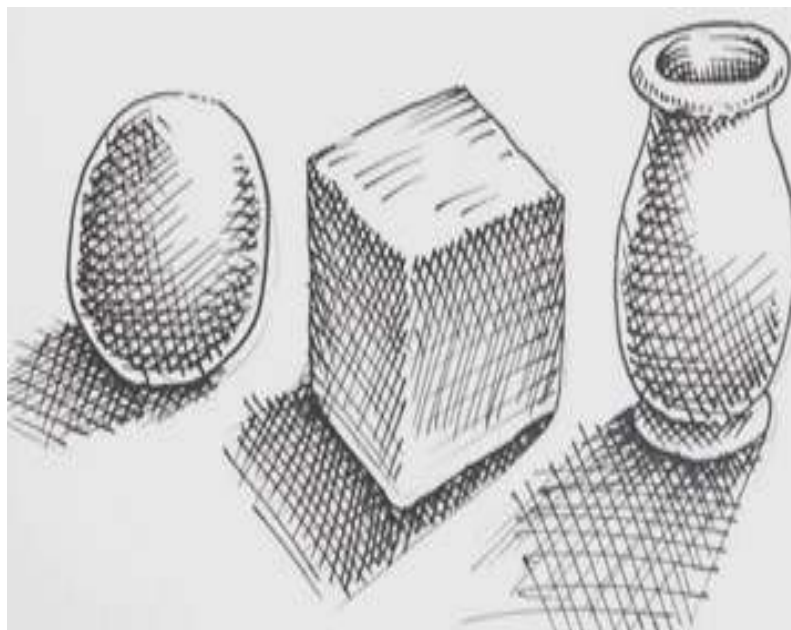
E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Masdang mabuti ang mga larawan at tukuyin kung anong uri ng pamamaraan ng pagguhit ng tatlong dimesyunal na larawan ang ipinapakita. Isulat ang Contour kung ito ay Contour Shading at Letrang X kung ito ay Cross Hatching. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

_____ 1.

_____2.

_____3.

_____4.

_____5.

Sa pamamagitan ng paggamit ng mga Teknik o pamamaraan sa pagguhit, maaaring lumikha ng sari-saring epekto. Maipapakita ang lalim, kapal at texture o tekstura ng bagay na iginuguhit sa pamamagitan ng cross shading o iba pang teknik ng shading.

Ang **cross-hatching** ay isang paraan ng shading kung saan paulit-ulit ang pagguhit ng pinagkrus na linya.

Ang isang paraan ng shading ay ang **contour shading** na nagagawa sa pamamagitan ng patagilid na pagkiskis ng lapis o iba pang gamit pangguhit sa papel. Ginagamit ito sa gilid ng ginuguhit upang maipakita ang hugis nito.

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Tukuyin kung Tama o Mali ang sumusunod na pangunugusap. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

- _____ 1. Sa pamamagitan ng kulay at hugis ay nabibigyan ng ilusyon ng lalim, kapal at tekstura ang larawang iginuguhit.
- _____ 2. Nakatutulong ang cross hatching at contour shading sa pagbibigay ng natatanging diin ang natatanging disenyo ng mga bagay na iginuguhit.
- _____ 3. Sa paglikha ng guhit na larawan na gumagamit ng contour shading, kinakilangan na ang lapis ay nakatagilid na kinikiskis sa bahaging nais bigyang diin.
- _____ 4. Sa pakikipagkalakalan ng mga sinaunang Pilipino sa mga Kastila natin nakuha ang sining ng paggamit at paggawa ng mga banga o tapayan.
- _____ 5. Maipakikita ang cross hatching sa pamamagitan ng paulit-ulit na pagguhit ng ekis sa gilid ng larawang iginuguhit.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Gumawa ng talaan na may dalawang hanay. Ilagay sa tamang hanay ang paglalarawan na nasa ibaba kung ito ba ay paglalarawan sa Contour Shading o Cross hatching. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- Pagguhit ng paulit-ulit krus na linya
- Naisasagawa ito sa pamamagitan na patagilid na pagkiskis ng lapis sa papel.

- Ginagamit ito sa gilid ng iginuhit upang maipakita ang hugis nito

9-10. Masdan ang larawan ng banga at tukuyin kung anong uri ng balance at pamamaraan ng pagguhit ng tatlong dimensyunal na larawan ang ipinapakita dito.

Pagtukoy at Paglalarawan sa Arkitektural na Disenyo sa mga Pamayanang Kultural

Aralin

I

Pag-aaralan mo ngayon ang tungkol sa arkitektural na disenyo sa mga pamayanang kultural.

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang naipakikita, nailalarawan at natutukoy mo ang iba't ibang arkitektural na disenyo na nakikita sa pamayanang kultural tulad ng bahay kubo, bahay na torogan, bahay na bato, simbahan, carcel. Pahahalagahan mo ang mga sinaunang bagay gaya ng banga bilang bahagi ng kasaysayan na nagpapakita ng pagkamalikhain ng ating mga ninuno.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Gumuhit ng paraan kung paano mo maipagmamalaki at mapagyayaman ang pamana ng iyong mga ninuno. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Sagutin ang mga bugtong. Isulat ang iyong sagot sa ilalim ng bawat bugtong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Sa Maynila ako ay makikita, Presidente ay dito nakatira.
_____
2. Ako ay isang piitan ng Bayaning si Jose Rizal.
_____
3. Bahay na yari sa bato. Sa Batanes at Vigan, naroon ako.
_____
4. Ito ay lumang tahanan, yari sa pawid at kawayan.
_____
5. Ako ang lagakan ng kagamitan, ng sinaunang kabihasnan.
_____

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Sagutan ang Question Mark Map. Isulat sa bawat patlang ang mga halimbawa ng lugar na kakikitaan ng arkitektural na disenyo sa mga pamayanang kultural. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Arkitektural na
disenyo sa mga
pamayanang
kultural

Ang arkitektural na disenyo sa mga pamayanang kultural ay nagpapakita ng yaman ng arkitektura na iniwan sa atin ng ating mga ninuno at mga dayuhan.

Ang ilan sa mga kilalang arkitektural na disenyo na makikita sa ating pamayanan ay ang sinaunang bahay ng mga Pilipino na tinatawag na bahay kubo. Kabilang na rin dito ang bahay na bato na matatagpuan sa Batanes at sa Vigan. Ilan din dito ay ang iba't ibang sikat na simbahan na kakikitaan ng iba't ibang disenyo at istruktura maging ang bahay na torogan na sumisimbolo ng isang mataas na antas ng kalagayang sosyal ng mga datu o maharlikang angkan ng mga Maranao sa Lanao, Mindanao na kakikitaan ng Sarimanok na simbolo na sining ng Maranao na matatagpuan sa bahay na torogan. Maging ang carcel o kulungan ni Dr. Jose P. Rizal ay maituturing na isa sa mga arkitektural na disenyo na makikita sa Pilipinas. Ito ay itinayo ni Gobernador Miguel Lopez De Legazpi para sa bagong tatag na siyudad ng Maynila sa Pilipinas.

Ang mga arkitektural na disenyo na matatagpuan sa bawat pamayanan sa Pilipinas ay may kanya-kanyang obra at disenyo na ginagamitan ng iba't ibang hugis at linya. Ang mga ito ay marapat na pagyamanin, alagaan at ipagmalaki.

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Isulat sa patlang bago ang bilang ang titik T kung tama ang mgansumusunod na pahayag at titik M kung mali. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ang Pilipinas ay mayaman sa mga arkitektural na disenyo sa mga pamayanang kultural.
2. Ang maraming bahay na bato ay makikita sa Tawi-Tawi.
3. Simbahan ang isa sa palatandaan ng mayamang arkitektural na disenyo sa pamayanang kultural.
4. Ang bahay kubo ay yari sa bakal at semento.
5. Dapat na ipagmalaki ang mga naiwang pamanan sa atin ng ating mga ninuno.

- _____ 6. Ang sarimanok ay makikita sa Bahay na Torogan ng mga Maranao.
- _____ 7. Ang Fort Santiago ay ang tinatawag na carcel.
- _____ 8. Maituturing na isa ang bahay kubo sa maya mang arkitektural na disenyo sa pamayanang kultural.
- _____ 9. Ang Intramuros ay matatagpuan sa Bicol.
- _____ 10. Ang mga arkitektural na disenyo ay marapat na sirain dahil ito ay pampasikip ng ating pa mayanan.

Pagpapahalaga sa mga Sinaunang Kagamitan o Kasangkapan

WEEK

4

I

Matutuhan mo ngayon ang tungkol sa mga sinaunang kagamitan o kasangkapan.

Pagkatapos ng araling ito, inaasahang mapahahalagahan mo ang mga artifacts o sinaunang kagamitan, tahanan, kasuotan, wika at pamumuhay, gamit, pagkain, palayok at mga kasangkapang may impluwensiyang kanluran.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sundin ang mga sumusunod na hakbang:

BAGWORK 101

Mga Kagamitan

Ecobag (medium size) na kahit anong kulay

Water color

Brush

Pentel pen

Pamamaraan:

1. Ihanda ang mga gagamitin sa paggawa ng bagwork.
2. Mag-isip ng isang antigo o sinaunang kagamitan na nais mong iguhit.
3. Ilatag ang ecobag sa ibabaw ng lamesa.
4. Iguhit ang naisip na kagamitan.
5. Bakatin ng pentel pen upang mabuhay ng iginuhit na larawan.
6. Kulayan ito sa pamamagitan ng water color.
7. Patuyuin.
8. Linisin ang pinaggawaan ng artwork.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Sagutin ang mga sumusunod na katanungan. Isulat ang letra ng tamang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Alin sa mga sumusunod ang itinuturing na sinaunang kasuotan ng mga Pilipino?
  - a. Short
  - b. Baro't saya
  - c. Daster
  - d. Pantalon

2. Ang mga sumusunod ay kabilang sa mga kagamitang pangkasalukuyan. Alin ang hindi kabilang dito?
  - a. TV
  - b. Pregider
  - c. Cellphone
  - d. Prinsa

3. Upang matupad ang pangarap niyang maging isang doktor, kinailangan ni Dr. Jose P. Rizal na lumuwas ng Maynila. Sa aling sumusunod na paaralan siya pumasok?
  - a. University of Batangas
  - b. University of Santo Tomas
  - c. Manuel L. Quezon University
  - d. Manila Science High School

4. Si Lito ay taga-Paoay, Ilocos Norte. Nais niyang sumimba upang magpasalamat sa mga biyayang natatanggap niya sa araw-araw. Sa aling sikat na simbahan sa Paoay siya pupunta?
  - a. Paoay Church
  - b. Basilica ng Immaculada Concepcion
  - c. Manila Cathedral
  - d. Quiapo Church

5. Si Rodrigo Duterte ay ang ika-16 na Presidente ng Pilipinas. Bilang Presidente, saan siya kasalukuyang naninirahan?
  - a. Fort Santiago
  - b. Bilibid
  - c. Bahay ni Dr. Jose Rizal
  - d. Malacañang

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Isulat ang **T** kung tama ang sinasaad sa bawat pangungusap at **M** kung mali. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Ang prinsa ay nilalagyan ng nagbabagang uling sa pagtutuwid ng mga gusot na damit.
2. Ang palayok ang gilingan ng palay.
3. Ang sandok at ginamit sa pagpiprito.
4. Ginamit niya ang abaniko sa poagpapaypay sa init ng panahon.
5. Sinibak niya ang kahoy gamit ang palakol.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 6: Sagutin ang mga sumusunod na katanungan. Isulat ang letra ng tamang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Ito ang hayop na nagsisilbing transportasyon noong unang panahon.
a. Kabayo   b. Aso   c. Baka   d. Kambing
2. Dito pinatay si Jose Rizal.
a. Fort Santiago
b. Bagumbayan
c. Bahay ni Emilio Aguinaldo
d. Mactan, Cebu
3. Ang nagbibigay ng hangin noon kapag binabanas ang mga tao.
a. Aircon
b. Abaniko
c. Electric fan
d. Banig
4. Lalagyan ng pagkain sa hapag-kainan.
a. Mangkok
b. Banga
c. Kampilan
d. Kubo
5. Ginagamit ng matatanda sa pagtanggal ng insekto sa buhok.
a. Kamay
b. Gunting
c. Suyod
d. Palayok

Pagguhit ng Archaeological Artifacts ng Bansa

Aralin

I

Pag-aaralan mo ngayon ang tungkol sa pagguhit ng mga Archaeological artifacts ng bansa.

Pagkatapos ng aralin na ito, inaasahang makalilikha ka ng ilusyon ng espasyo sa tatlong dimensyong guhit ng mga mahahalagang archaeological artifacts na makikita sa aklat, museo (Pambansang Museo), at mga sangay nito sa Pilipinas, lumang gusali o simbahan sa ating pamayanan o komunidad.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Batay sa naunang gawain, mag-isip ng isang archaeological artifact na nais iguhit. Gamitin ang ilusyon ng espasyo sa 3D na guhit.

Pagguhit sa mga retaso ng plywood o makinis na bato

Mga kagamitan

- Retaso ng plywood   - Lapis
- Makinis na bato   - Pintura/water color
-

Larawan ng archaeological artifact

Pamamaraan

1. Ihanda ang mga kagamitang gagamitin.
2. Pag-aralang mabuti ang archaeological artifact na nais iguhit.
3. Isipin ang ilusyon ng espasyo na nais gamitin.
4. Simulan ang pagguhit ng archaeological artifact.
5. Maaari mo itong kulayan sa pamamagitan ng water color o pintura.
6. Patuyuin at idisplay.
7. Maaaring lagyan ng disenyo ang apat na bahagi nito upang mas maging kaakit-akit.
8. Idisplay ng mga ito sa ibabaw ng mesa o saan mang parte ng bahay na makikita ito.
9. Linisin ang pinaggawan ng likhang sining.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Magbigay ng mga halimbawa ng mga artifacts na matatagpuan sa Pambansang Museo. Isulat ang inyong mga kasagutan sa mga tatsulok na nakapalibot sa bilog. Gawin ito sa inyong sagutang papel.

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Sagutin ang mga sumusunod na katanungan. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Tawag sa lumang plantsa na ginamit ng ating mga ninuno.

- a. Prinsa
- b. Lusong

2. Pinakamatandang kolehiyo sa Pilipinas at sa Asya

- a. UST
- b. ADMU

3. Lugar kung saan makikita ang pinakamataas na pinuno ng Pilipinas

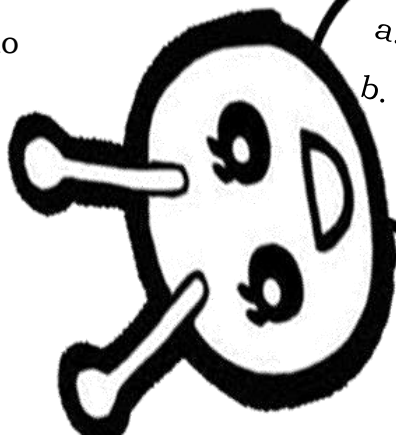
- a. Fort Santiago
- b. Bahay ni Rizal

4. Tradisyonal na damit ng mga kababaihan

- a. Baro't Saya
- b. Palda

5. Nagsilbing ilaw sa bahay ng mga sinaunang Pilipino kapag gabi.

- a. Lampara
- b. Bumbilya

Larawan ng isang mayamang kultura ang mga sinaunang gusali na makikita sa ating pamayanan. Kabilang sa mga ito ang mga lumang bahay, munisipyo, simbahan at maging ilang paaralan, kolehiyo o unibersidad.

Ang lahat ng mga ito ay pamanang iniwan sa atin ng mga nandayuhan. Taglay ng mga lumang gusali na ito ang mayamang arkitektura na nagpapakita ng angking kagalingan sa larangan ng sining.

Makikita sa mga ito ang iba't ibang hugis, linya at pagsunod sa elemento ng espasyo. Ang papel ng mga ito ay isang napakalaking tulong sa ating kasaysayan hanggang sa kasalukuyan nating pamumuhay. Ingatan, alagaan at ipagmalaki natin ito katulad ng ginagawa ng ating pamahalaan sa mga panahong ito.

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Lagyan ng tsek (/) ang patlang kung tama ang mga sumusunod na pahayag at ekis (X) naman kung hindi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

- ____ 1. Ang archaeological artifacts ay makikita sa Pambansang Museo sa Pilipinas.
- ____ 2. Sa pagguhit ng mga ito, isinasaalang-alang lamang ang lapad ng isang bagay.
- ____ 3. Ang mga bagay na nasa bandang itaas ng isang larawan ay nagmumukhang mas malayo sa mga mata ng tumitingin sa larawan.
- ____ 4. Ang mga bagay na maliit ay nagmumukhang mas malapit.
- ____ 5. Hindi mahalaga ang espasyo sa pagguhit.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Isulat ang nawawalang letra upang mabuo ang batayan sa pagguhit ng 3D. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. O ____ E R ____ A P ____ N G
2. K ____ L ____ ____
3. P E R ____ P ____ ____ T ____ B O
4. P ____ S I S Y ____ ____
5. ____ U K ____ T
6. D ____ T A ____ Y ____

Paggawa ng Mural at Pagguhit ng Sinaunang Gusali

WEEK

6

I

Aralin

Matututuhan mo sa araling ito ang tungkol sa mga lumang gusali sa pamayanan.

Pagkatapos ng aralin na ito, inaasahang makakagawa ka ng mural at nakaguguhit ng mga sinaunang bahay, simbahan o gusali ng komunidad o pamayanan.

Ang Pilipinas ay sagana sa mga makasaysayang sinaunang gusali na matatagpuan saan mang panig ng ating bansa. Hanggang ngayon ay pinangangalagaan at pinag-iingatan ang mgab ito upang mas tumagal pa at makita ng susunod na henerasyon. Maraming mga Pilipino ang namamangha sa mga ito ay kanilang iginuguhit at ipinipinta bilang pagpapahalaga at pagmamahal na talaga namang maipagmamalaki sa ibang bansa.

Ang isa na rito ay ang paraan ng pagpipinta sa mga malalapad na bahagi ng pader o kisame. Ang tawag dito ay **mural painting**. Kalimitan sa mga ito ay makikita natin sa mga lumang simbahan at iba pang gusali. Ang pagpipinta ng myural ng mga sinaunang gusali ay isa sa mga maipagmamalaki ng mga Pilipino hindi dahil lamang sa pinapakita natin ang talento ng mga Pilipino pati na rin naipapakita natin ang mga sinaunang gusali na talaga namang kamangha mangha.

D

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sundin ang mga sumusunod na hakbang: **Cross hatching at Shading sa Katsa**

Mga kagamitan

Katsa (sukat ng short bondpaper)
Lapis
Pentel pen
Tech pen
Carbon paper
Inihandang larawan ng mga sinaunang bagay

Pamamaraan

1. Ihanda ang mga kagamitang gagamitin.
2. Bakatin sa katsa ang inihandang larawan sa pamamagitan ng paggamit ng carbon paper.
3. Matapos maalis ang carbon paper, maaring bakatin ang outline ng larawan sa katsa.
4. Gawing makatotohanan ang larawan sa pamamagitan ng paggamit ng lapis o tech pen sa paggagawa ng cross hatching at shading.
5. Lagyan ng kahoy o patpat ang apat bahagi ng katsa upang magmukhang isang canvass at i-display sa sala.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Ang mga sumusunod na salita ay dinagdagan ng letrang G sa bawat pantig. Hanapin ang tamang salita sa pamamagitan ng pagtingin sa mga kahulugan nito sa kanang bahagi. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

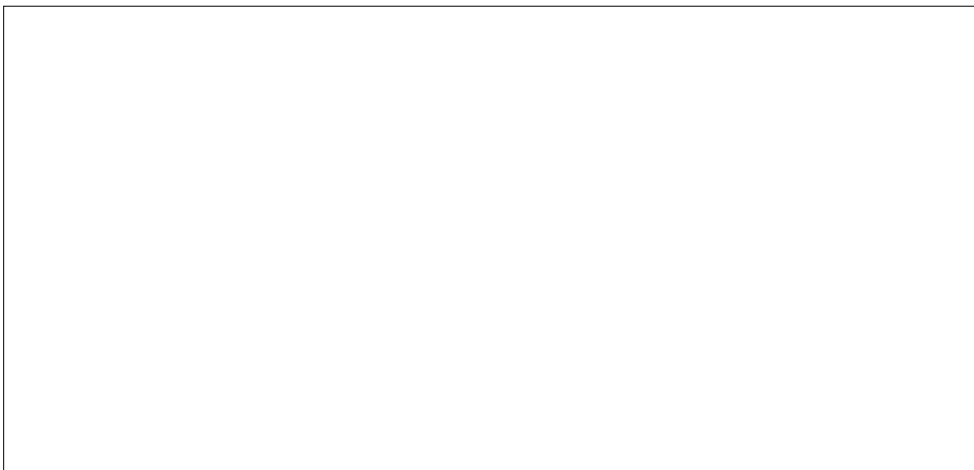
PAGALEGENGKEGE	-	pamilihan
SIGIMBAGAHAGAN	-	bahay dalanginan
PAGAAGARAGALAN	-	lugar ng pormal na pag-aaral
MUGUSEGEOGO	-	lagakan ng artifacts
HOGOSPIGITAGAL	-	dito dinadala ang mga maysakit
LUGUMAGANG BAGAHAGAY	-	lumang tirahan
MUGUNIGUSIGIPYOGO	-	pamahalaang bayan
PLAGAZAGA	-	pook pasyalan ng pamilya

E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Sagutin ang mga sumusunod. Magbigay ng halimbawa ng isang lugar na ayon sa hinihingi. Isulat ang sagot sa iyong kuwaderno.

1. Lumang Bahay: Taal	Bahay na Bato: _____
2. UST: Paaralan: _____	Manila Cathderal : _____
3. Philippine General Hosital: Hospital	Pambansang Museo: _____
4. Simbahan: _____	Lumang Bahay: Taal: _____
5. Plaza Mabini: _____	Lipa Cathedral: Simbahan

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Pumili ng isa sa mga nabanggit na istruktura o gusali mula sa gawain 3. Gumupit ng larawan nito o kaya naman ay iguhit ito. Magsaliksik ng ilang impormasyon tungkol sa nasa larawan at isulat ito sa iyong kuwaderno.

A

Gawain sa Pagkatuto Bilang 5: Iguhit ang simbahang iyong kinabibilangan. Gawing kaakit-akit ito sa pamamagitan ng pagguhit gamit ang iba't ibang uri ng linya, hugis at kulay. Isaalang-alang rin ang espasyo nito. Ilagay ito sa picture frame at i-display.

Pagtatanghal ng Mini-Exhibit ng mga Sinaunang Bagay, Bahay o Gusali

Aralin

WEEKS

7-8

I

Ang ating komunidad ay may kani-kanilang ipinagmamalaking obra. Paano maipapakita ang pagmamahal at pagpapahalaga sa mga likhang-sining na ito.

Ang munting exhibit ay ginagawa upang makapagpakita ng mga likhang sining. Layunin nitong maitanghal at maipagmalaki ang mga sinaunang Bagay at bahay ng ating kultura.

Sa araling ito, ipapakita mo sa pamamagitan ng mini-exhibit ang mga likhang sining na inyong ginawa sa buong kwarter.

D

Ang eksibit ay isang uri ng programa kung saan ipinapakita ng mga organisasyon, gobyerno o maging ng pribadong sector ang kanilang mga produkto upang makilala ng mga tao. Ito ay naglalayong ipakilala ang isang produkto o serbisyo sa mga potensiyal na mga mamimili.

Ano ang mga dapat isaalang-alang sa pagsasagawa ng exhibit? Mula sa panayam kay Rodolfo Alacantara Jr. free lancer sa Nemiranda Arthouse sa Angono, Rizal.

1. Lugar

Pumili ng lugar na pagdarausan ng pagtatanghal maaaring school or event area

2. Panel board

Iayos ang panel board na pagsasabitan ng mga artworks.

3. Title card

Lagyan ng maikling paglalarawan ng gawaing sining na inyong itatanghal. Ito ay upang mabigyan ng kaalaman ang mga manonood tungkol sa larawan na kanilang makikita.

4. Lights

Ilaw na nakatutok sa artwork na itatanghal.(optional kung open space ang lugar na pagtatanghalan)

Gawain sa Pagkatuto Bilang 1: Sagutin ang mga sumusunod na tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Ano ang ibig sabihin ng exhibit?
2. Paano makapagsasagawa ng exhibit?
3. Ano ang mga dapat tandaan sa pagsasagawa ng exhibit?

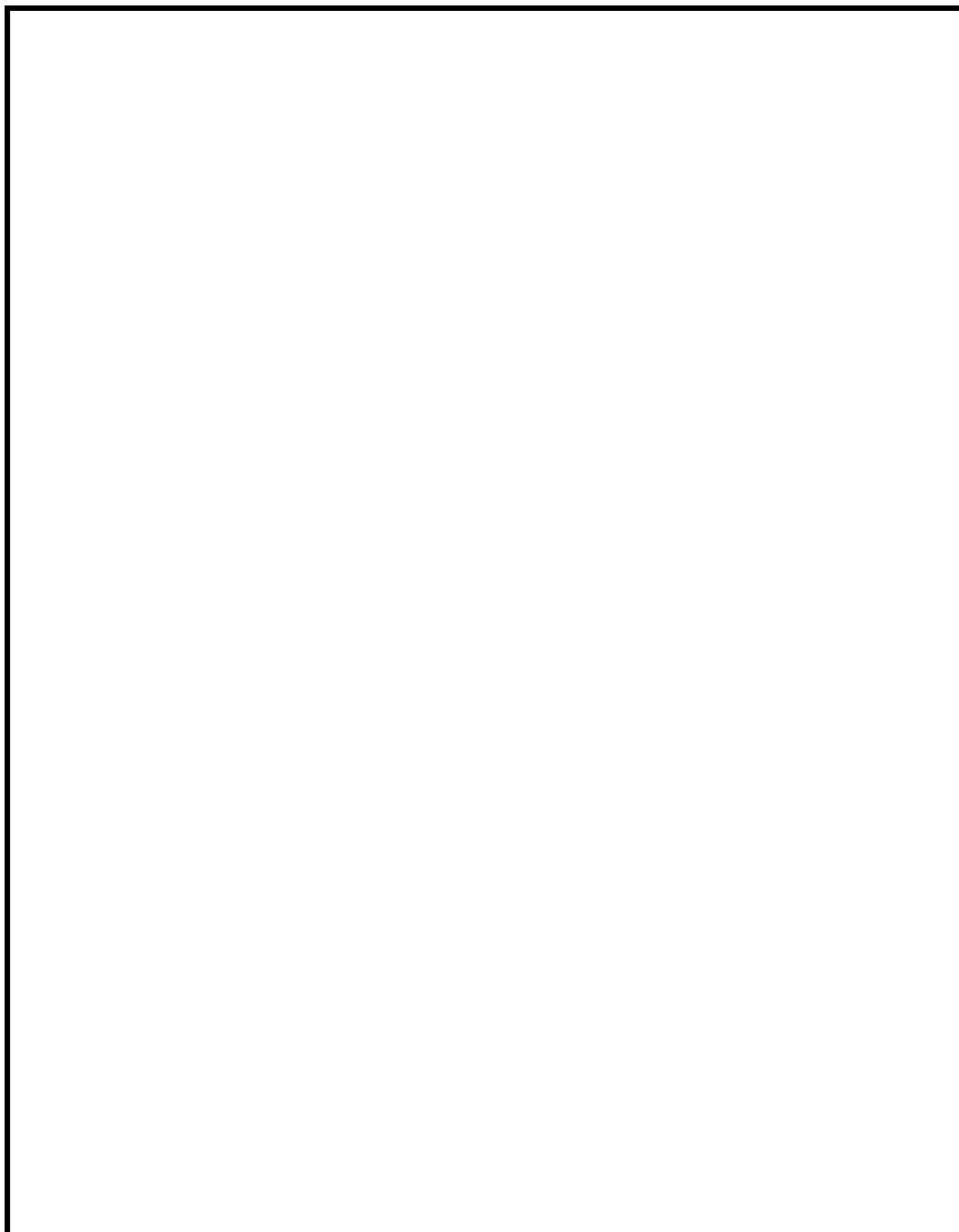
E

Gawain sa Pagkatuto Bilang 2: Sumulat ng sanaysay tungkol sa isinagawang pagtatanghal sa pamamagitan ng pagsagot sa mga sumusunod na tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Ano ano ang mga gawaing-sining ang iyong itinanghal?
2. Paano mo maipakikita/naipakita ang pagpapahalaga sa mga artifacts sa inyong pamayanan?
3. Bilang mag-aaral, ano ang magagawa mo upang maingatan ang mga sinaunang bagay sa inyong pamayanan?

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Gumuhit ng larawan na iyong nakikita sa iyong komunidad at ipaliwanag kung bakit ito ang napili mo. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

A large, empty rectangular box with a black border, intended for a student to draw a picture of something they see in their community.

Gawain sa Pagkatuto Bilang : Gumuhit ng limang bagay na makikita sa loob ng simbahan, bahay o gusali na matatagpuan sa iyong komunidad. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1.

2.

3.

4.

5.

Gawain sa Pagkatuto Bilang 3: Sagutin ang mga sumusunod na tanong. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

Ano ang mini-exhibit? Ano ano ang mga dapat tandaan sa pagtatanghal ng mini-exhibit?

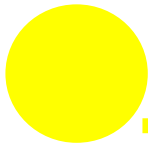

Gawain sa Pagkatuto Bilang 4: Punan ng tamang sagot ang patlang. Gawin ito sa iyong kuwaderno.

1. Ang mga sinauna o antigong _____ ay maaaring pagkunan ng kaalaman tungkol sa pamamaraan ng buhay sa nakaraang panahon.
2. Ang _____ ay anyo o kagamitan sa pagluluto na hinulma mula sa pulang putik o luwad.

3. Sa _____ natuklasan ang mga bahagi ng bangay.
4. Ang _____ ay ang pinakalumang sasakyang pandagat na ginamit sa Timog Silangang Asya.
5. Ang _____ ay inukit na disenyo ng sarimanok o naga sa kahoy at nagsisilbing palamuti sa labas ng dingding ng torogan.

Sanggunian

- Battad, Lina M. et.al. 2015. *Explore and Shine Through MAPEH 5*. Sta. Maria, Bulacan: Prime Books Publishing Corp.
- Copiaco, Hazel et al; 2016 Halinang Umawit at Gumuhit 5 Vibal Group, Inc. 1253 Araneta Avenue Quezong City.
  - MAPEH Arts Curriculum Guide, 30 May 2016.
  - Unpublished learners material in Arts 5 Quarter 1.

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Para sa mga katanungan o puna, sumulat o tumawag sa:

Department of Education Region 4A CALABARZON

Office Address: Gate 2 Karangalan Village, Cainta, Rizal

Landline: 02-8682-5773, local 420/421

Email Address: lrmd.calabarzon@deped.gov.ph

